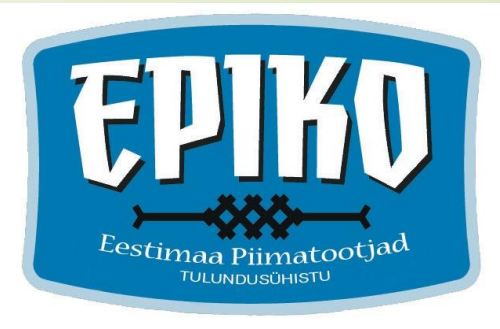

VÄLJAKUTSED JA VÕIMALUSED

15 aprill 2026

PIIMAFOORUM

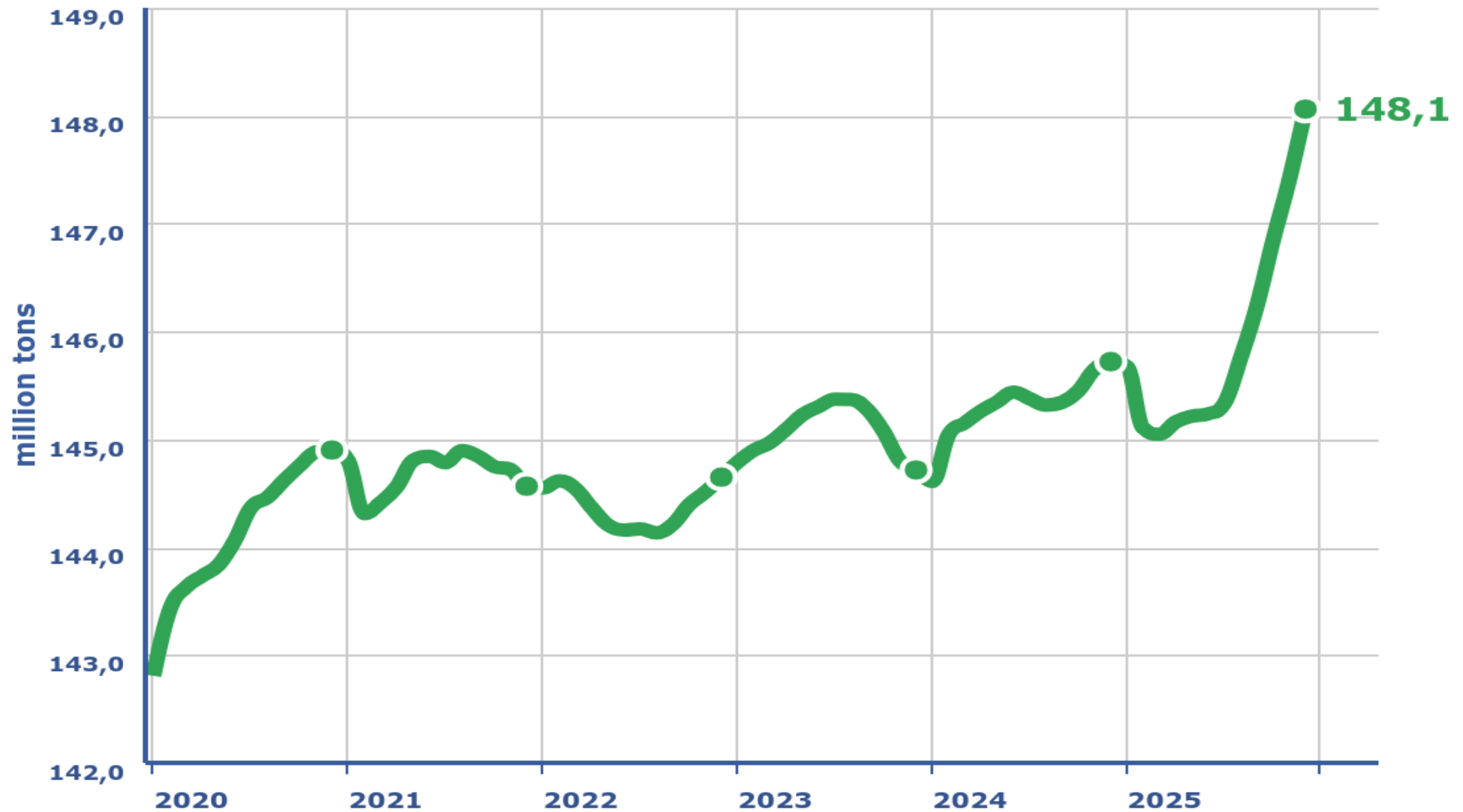
Ülo Kivine (TÜ EPIKO juhatuse liige):

- TÜ EPIKO on üle-vabariigiline kahetasandiline ühistu, mille juriidilisteks liikmeteks on piirkondlikud (regionaalsed) ühistud ja ettevõtted.
- Eesmärkideks on piimatootjate majandustegevuse toetamine ühistegevuse ja teenuste osutamise kaudu.
- Tagada liikmete toodetud toorpiimale stabiilne turustuskanal, konkurentsivõimeline hind ning tasumise stabiilsus.
- Ühistegevus võimaldab põllumeestel saavutada tugevamat turupositsiooni
- TÜ EPIKO kaudu realiseeriti 2025 aastal liikmete piima ligikaudu 120 tuhat tonni, olles sellega suurim piimaühistu Eestis.
- TÜ EPIKO oli MilkEsti asutaja liige, eesmärgiga rajada Eestisse uus ühistuline piimatööstus 2017 aastal

EU 27 tarnitud toorpiim

EU-27: Raw cows' milk delivered to dairies

Raw cows' milk delivered to dairies (rolling year) - Source: Processed by CLAL

EU-27: Dairy Production

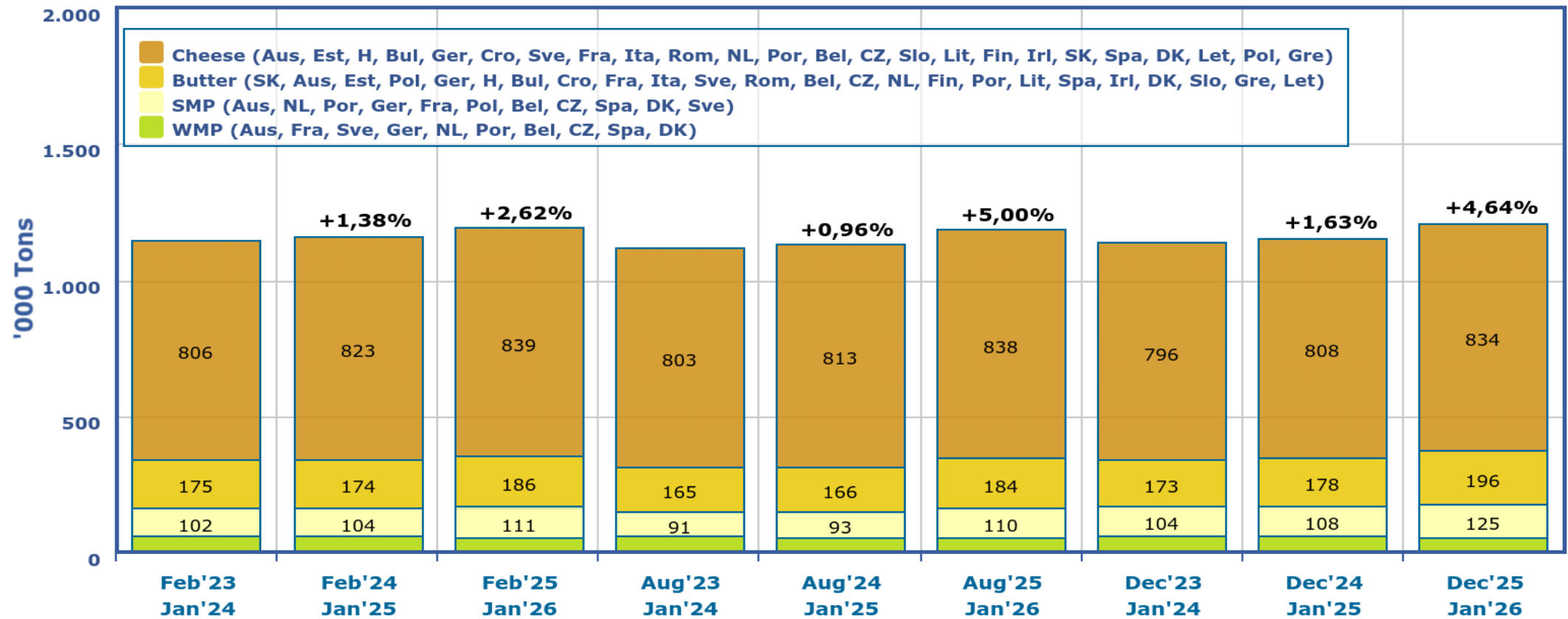
MONTHLY MOVING AVERAGE

LAST 12 MONTHS

LAST 6 MONTHS

LAST 2 MONTHS

Source: Eurostat

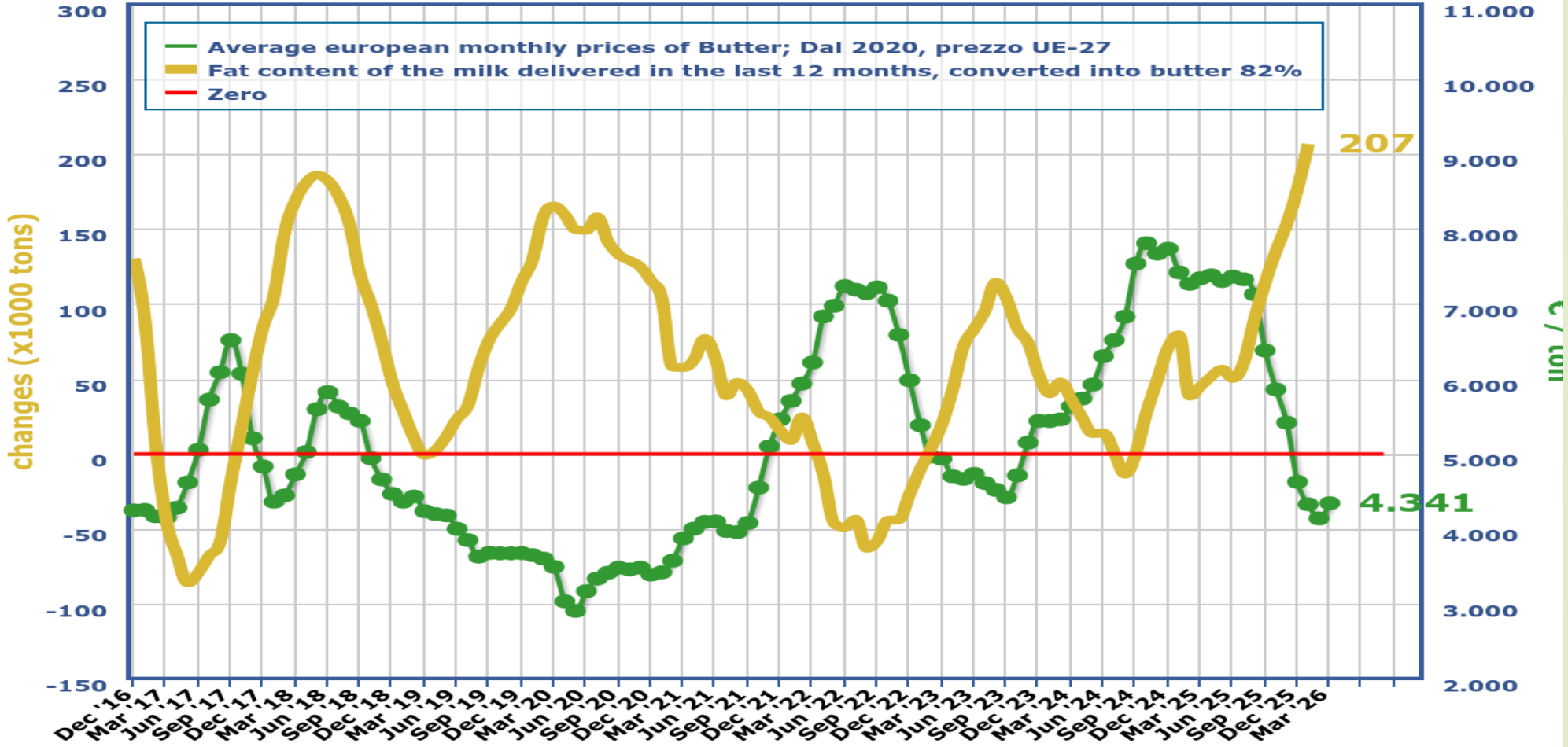

Suurem kogus tarnitud tooret = mõju hindadele

EU: changes in fat content of milk deliveries compared to butter price c

Changes in fat content are calculated on a moving year

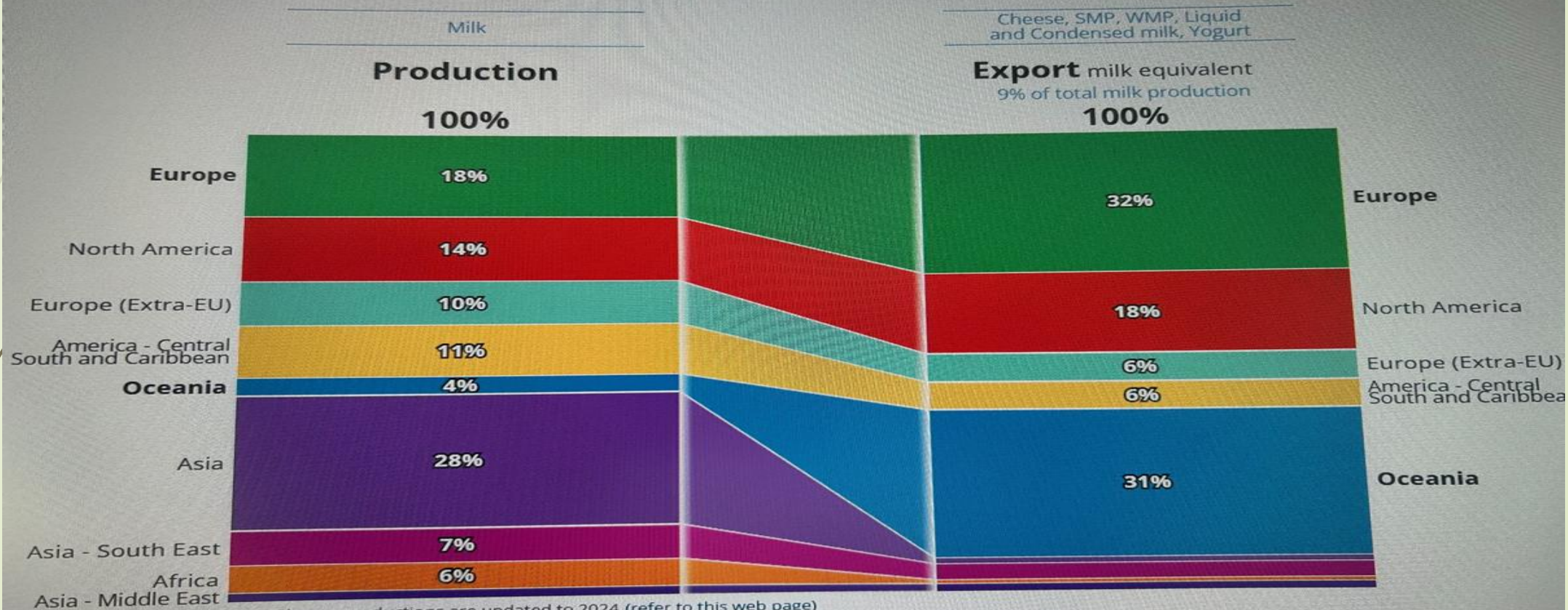
Processed by CLAL based on Eurostat data - Last Update: April 7th, 2026, h: 12.00

Kogu maailma piimatoodangust läheb exporti 9 %

a global framework constantly evolving, the attention is focused on the comparison of the year on year change of milk supply and dairy exports, measured in **Milk Equivalent (ME)**.

Supply and demand constantly react to factors related to climate and environment, geopolitics, and economics and finance.

Main Players productions are updated to 2024 (refer to this web page)
 Other Countries production source: FAO, 2024. Export: IHS data relating to the Main Players, year 2024

WORLD: Δ Milk Production and Δ Exports in ME

TULEVIKKU MÕJUTAVAD TEGURID

- Kliimamuutuse mõju ja bioohutuse riskid
- Kuumalained, põuad, liigvesi mõjutavad söodatootmist ja piimatoodangut
Liitohud mis mõjutavad mitut sektorit (energia + põllumajandus), näiteks väetiste kaudu sööda hinnatõus
- Loomade haigused suu- ja sõrataudi lokaalne puhang Euroopas ohustab kogu sektorit
- Eestis endiselt kõrged energia hinnad pärsivad eksporti
- Ukraina liitumine EL struktuuridega toob Euroopasse 7,5 milj T lisa toorpiima
- Kestlikkuse teemad vs kas EU kehtestab taas toorpiima tootmise kvoodid (Ukraina aspect)
- Piima hind alla 400 vähendab EU s piima tootmist, see on vanale Euroopale „ühe otsa pilet“
- Hinnad jätkuvalt volatiivsed ja tasub hinnata perioode 24 kuu lõikes (2025vs 2026 = piima hind 450 !!!)
- Kliima hakkab juhtima järjest enam hindasi (looduse otsene mõju + regulatsioonid)
- Põllumajanduses ja toorme vääringuses on võtmeteguriks tehnoloogilise arengu mõju majandustegevuse ruumilisele kontsentreerumisele (sidumine biogaasi tootmisega)

➤ TULEVIKKU MÕJUTAVAD TEGURID

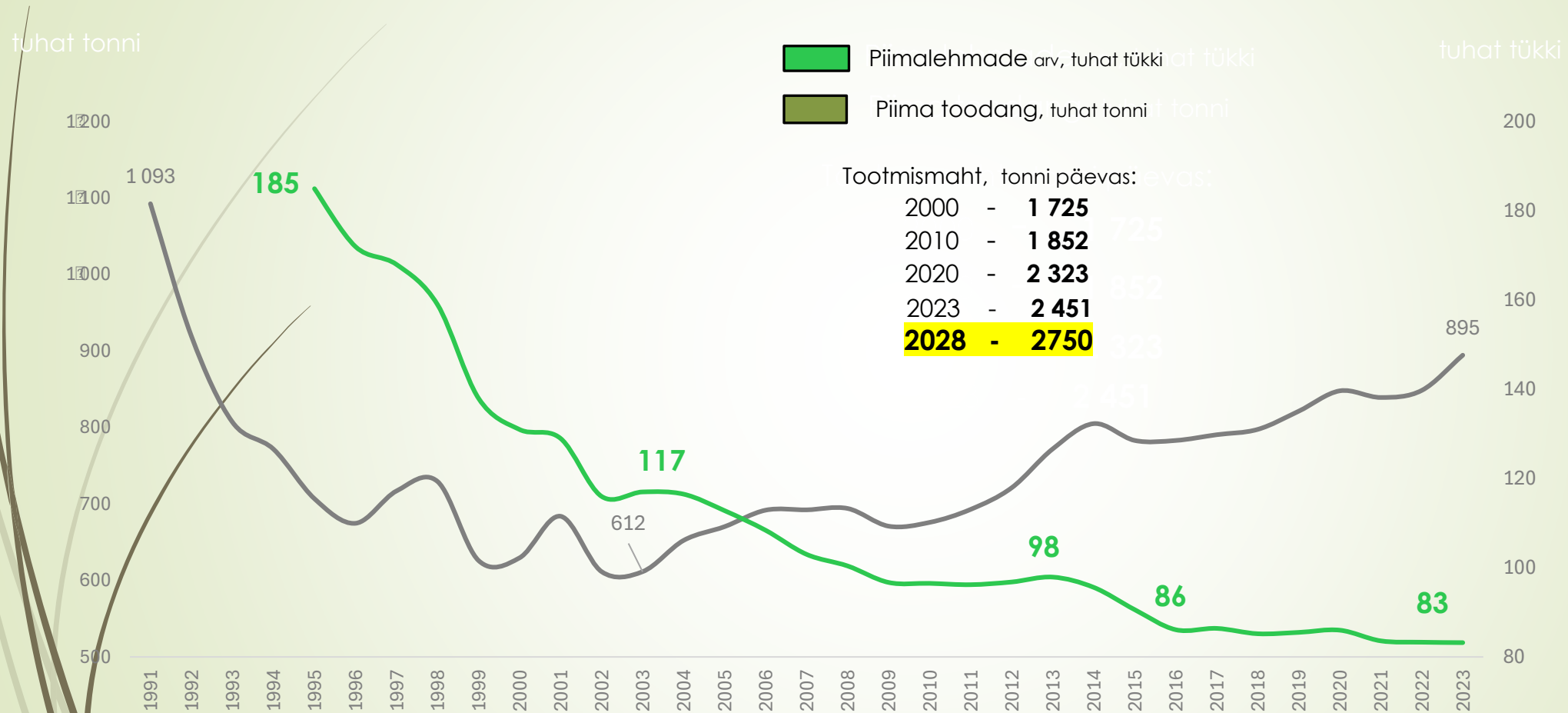
➤ *REGULATIIVNE SURVE JA KESKKONNANÕUDED*

- Nõuded loomade heaolule, keskkonnale ja toiduohutusele muutuvad veelgi rangemaks
- Toetuste saamine seotakse järjest enam samade regulatsioonide täitmisega, mis loob aga vastupidiselt suurema investeringute vajaduse
- Väiksemad tootjad langevad konkurentsist
- Pikem mõju põllumaa hindadele, konkurents väheneb, maa hind odavneb
- Globaliseerumise ja geopoliitika risked
- Euroopa suur sõltuvust eksporditurgudest (Aasia, Hiina, Aafrika)
- Mercosuri leping põllumajandustoodete tariifide vähendamine ja impordikvootide avamine. Selle mõju võib olla kahetine

Olukorrast riigis – “EESTI PIIMANDUS”

- Märksõna on Paides asuv tööstus – ees ootab kas suur teekond või seisak ....
- **Kas Ühistud ja suurtootjad leiavad ühisosa ja tulevad ostjate ringi**
- Minimaalselt 700 t piima päevas tagab tehase efektiivsuse
- Uue omanikuna saab tagada stabiilse tehase töö vaid see omanik kes tagab vajaliku koguse toorainet
- Peab tekkima “tark” piimahinna mudel, mis peab tagama jätkusuutlikkuse nii piimatootjale kui tehasele – raha tuleb turult, mitte tehasest
- **Iga Eesti piimatootja tulevane piimahind alates 2027 sõltub sellest milline on Paides asuva tehase areng**
- Balti turule tekib uus piimahinnamudel

PIIMA TOOTMISE NÄITAJAD 1991-2023 - EESTI

Piima jaotumine (Hinnang !!!)

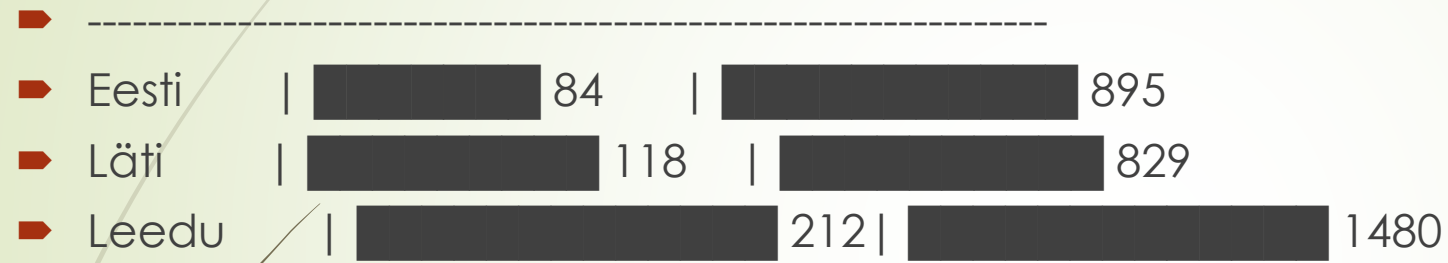
	Kogus päevas, T		Jaotus, T		Tonni / P
	Täna	2027...	Juust	Muud tooted	2029 ...
Väärinduse osakaal		85%	55%	30%	95%
<i>Paide tehas</i>	300	800	800		1200
Tehas A	600	600	300	300	650
Tehas B	400	400		350	450
Tehas X	150	150	130	20	150
Tehas Y	150	150	120	30	150
	1600	2100	1350	700	2600
Export LV	150	50			50
Export LT	650	350			100
Export kokku	800	400			150
	ca 33 %	ca 16 %			ca 5%
Piim Kokku	2450	2500			2750

Piimakogused Balti riikides

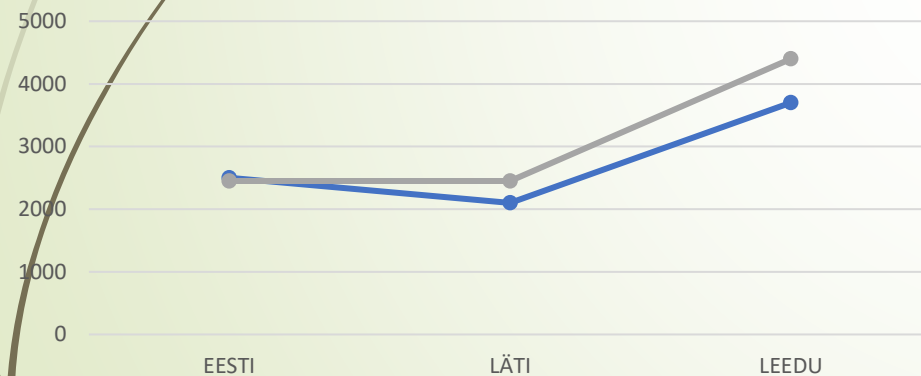
EST, LAT, LIT

sessoonsused

➤ Lüksilehmade arv (tuhandes) | Piimatoodang (1000 tonni)

Kogus T päevas

● Piima kogus, T päev JAANUAR ● Piima kogus, T päev JAANUAR
● Piima kogus, T päev JUULI

		EESTI	LÄTI	LEEDU
Piima kogus, T päev	JAANUAR	2500	2100	3700
Piima kogus, T päev	JUULI	2450	2450	4400
Sessoonsus		1%	16%	20%

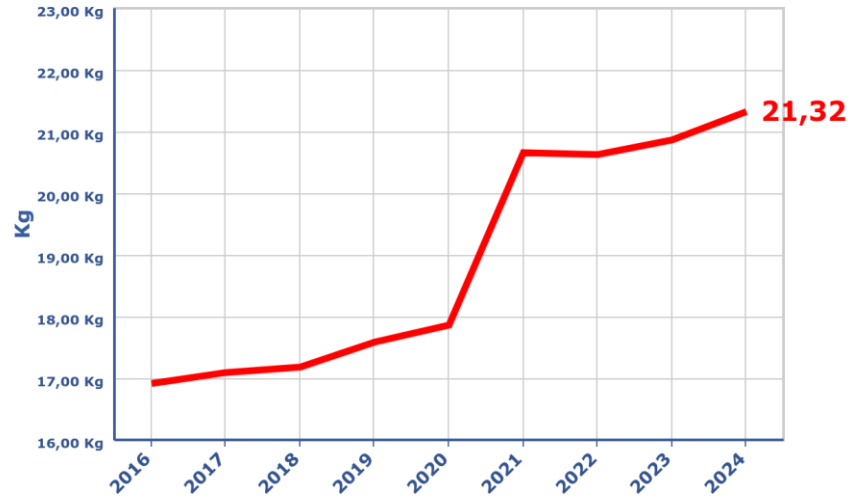
Põllumajandusliku maa efektiivsus

- SKP viimased 3 aastat + 0.6 % → 2027 2,7 %
- Põllumajandustoodang EU 560 mild → Poola 46 mild → Balti 8 mild (piim 21%, Eestis 32%)
- Balti sektor on suunatud expordile, lisandväärtus madal
- Konsolideerumine, vähenev ettevõtete arv (põllumaa etteõtte kohta EST 91 h, LV 35 h, LT 31 h)
- Eestis keskmise EBITDA (tuh eur) hektari kohta :
- Teravili 200
- Segapõllumajandus 570
- Piim 940
- Piima hinna lühiajaline väljavaade ca 450 eur/t (2024 – 2026)
- Põllumaa hind Eestis ca 7000 eur/h, viimased 4 aastat 1,86x (750 milj aastas)

Juustu tarbimine inimese kohta aastas, kg

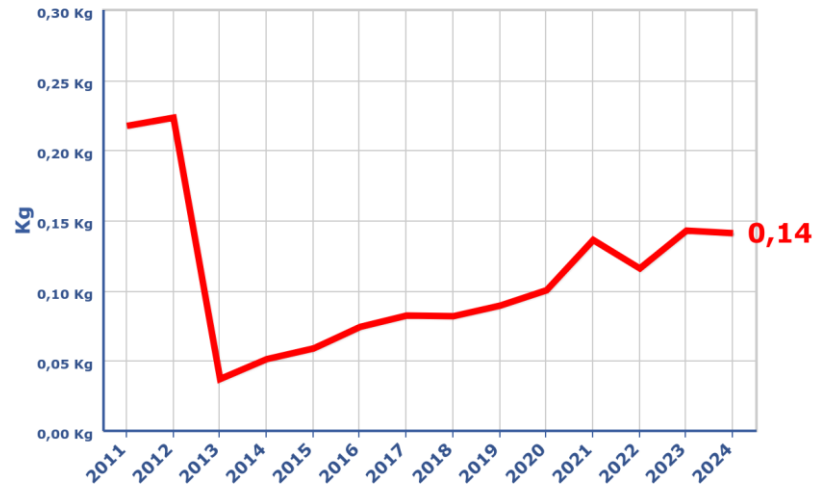
EU-27 | Per capita consumption of Cheese

Source: USDA - Processed by: CLAL

China | Per capita consumption of Cheese

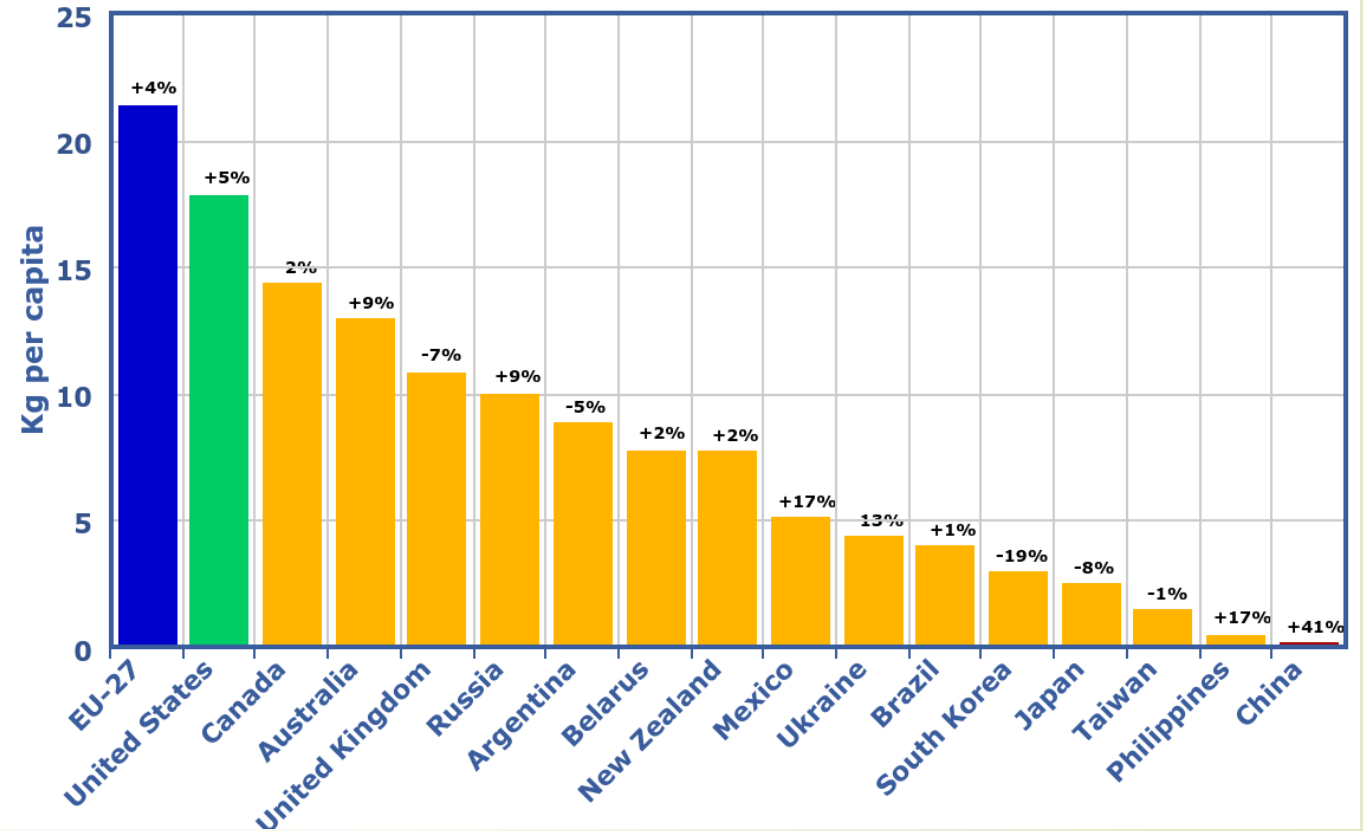
Source: USDA - Processed by: CLAL

Per capita Cheese consumption - Year 2024

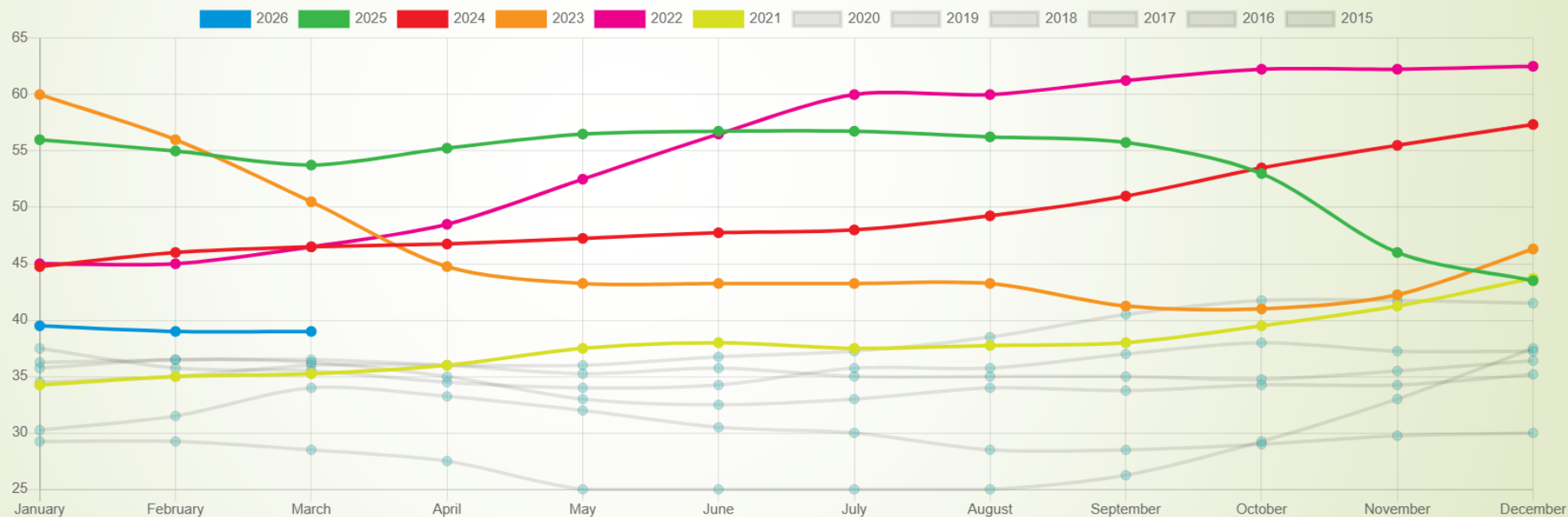
above the columns: % variation 2024 vs 2020

Processed by CLAL

Friesland Campina (Holland) piima hinnad

Me pole kunagi näinud piima (SPOT) hindu nii pikalt allpool sekkumishinda (21 eurot/100 kg) ja samal ajal toote hindade tõusu...
Nõudlus ELis on hea ja eksport läheb samuti hästi... meil on lihtsalt liiga palju piima. Kõik tundub vastuoluline...

Riskid, väljakutsed, võimalused

Riskid

- Segadus E Piim Tootmise ümber, tehing → taas pankrott ....
- Ekstreemsed ilmastikuolud, loomade haigused
- Globaalsed tegurid – sõjaline konflikt (Balti), finants , inflatsioon, küber, AI, ...
- Keskkonna alased - „Roheline seadusandlus“
- Leedu piimanduse areng uued farmid(3-5 aastat) !!!

Väljakutsed

- Eesti Keskkonna amet !!! Võidujooks seadusandlusega
- EU taastab piimatootmise kvoodid – Eestile 1 miljon tonni !!!
- Tööjõu küsimused – automatiseerimine, kaasaegne tootmine -noored maale
- Ukraina siseneb EU liikmeks, lõpevad põllumajandussaaduste piirangud

Võimalused

Vanas euroopas väheneb tootmine, põlvkondade vahetus

Efektivesed suurfarmid Eestis + ringmajandus . Positiivne mastaabiefekt, bioenergiaga sidumine

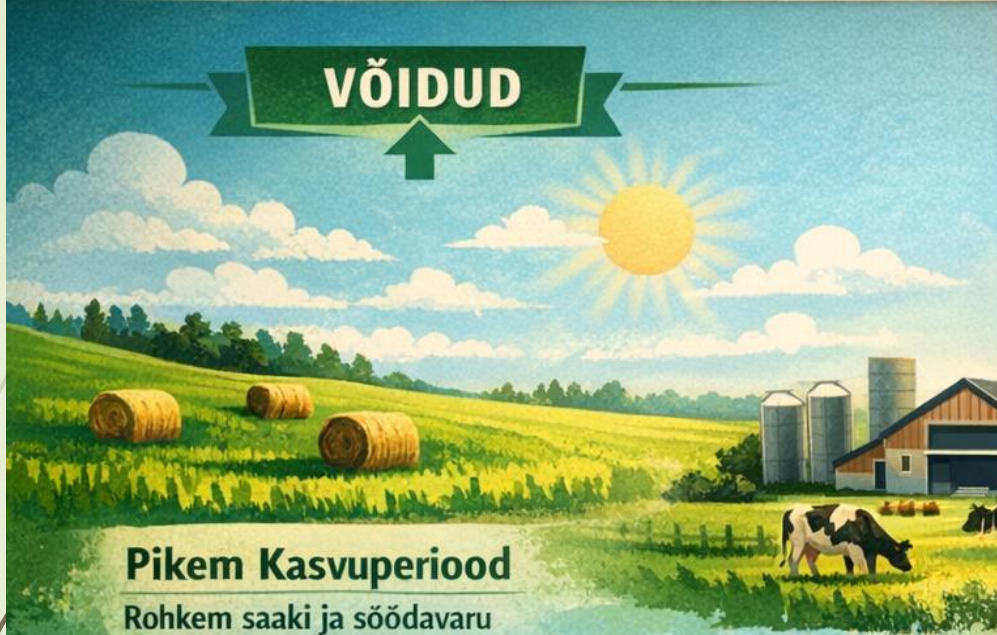
Kui piimakogus väheneb Euroopas 5+ % muutub nõudluse/pakkumise vahekord tootja kasuks ja see võib juhtuda juba sel sügisel 2026

Piimatootmise EBITDA hektari kohta on 5x kõrgem kui viljakasvatuses

Turg mis sulgus 2014, avaneb taas .....

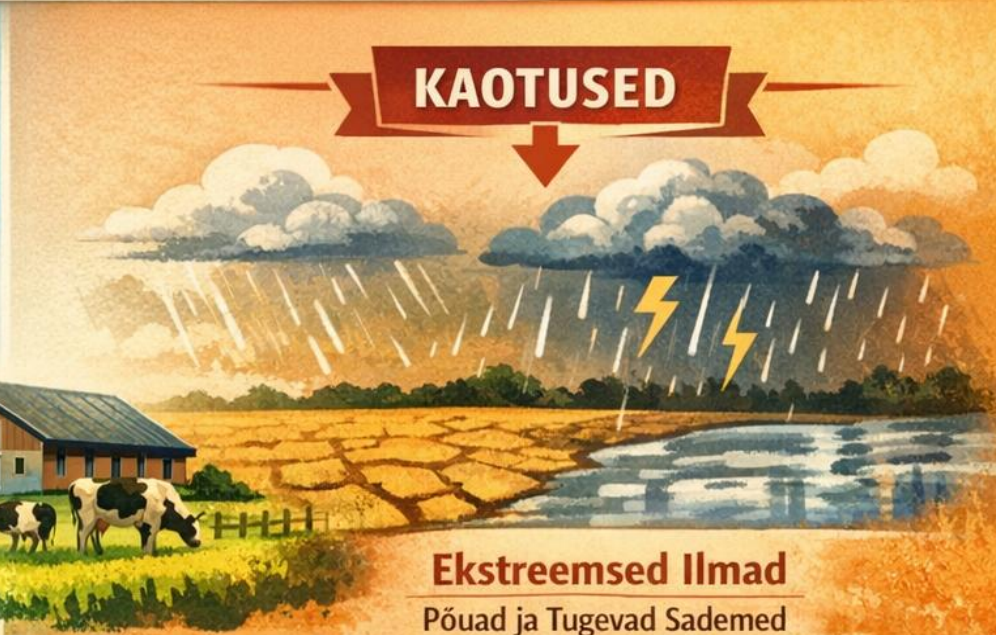
KLIIMAMUUTUSE MÕJU SUURELE PIIMAFARMILE EESTIS

VÕIDUD

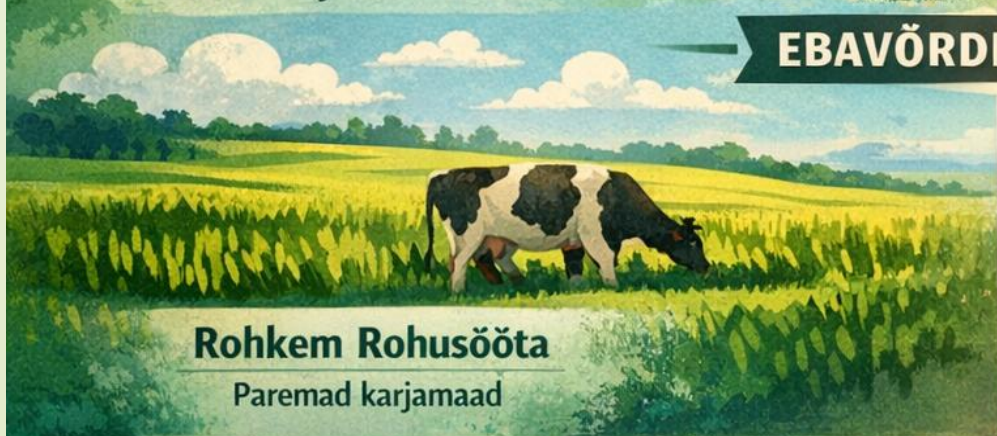
Pikem Kasvuperiood
Rohkem saaki ja söödavaru

KAOTUSED

Ekstreemsed Ilmad
Põuad ja Tugevad Sademed

EBAVÕRDNE MÕJU

Rohkem Rohusööta
Paremad karjamaad

Pluss: + Rohkem Saaki

Kuumastress
Tootlikkuse Langus

Miinus: – Rohkem Riski

TÄNAN !

ÜLO KIVINE

ulo.kivine@epiko.ee